

Број: **01,01//2,03/11-05-1-111/15**

Сарајево, 4. 5. 2015.

**ČLANOVIMA POVJERENSTVA ZA VANJSKE POSLOVE ZASTUPNIČKOG
DOMA**

**ČLANOVIMA POVJERENSTVA ZA VANJSKU I TRGOVINSKU POLITIKU,
CARINE, PROMET I VEZE DOMA NARODA**

Zabilješka

**o službenom posjetu vanjskopolitičkih odbora parlamenata zemalja regije Jugoistočne
Europe - Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske i Srbije - Zastupničkom domu i
Senatu Češke Republike
Prag, 27. i 28. travnja 2015.**

U službenom posjetu Češkoj Republici od 27. do 28. travnja 2015. boravili su: Dušanka Majkić, predsjedateljica Povjerenstva za vanjske poslove Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Aleksandra Đurović, predsjednica Odbora za vanjske poslove Narodne skupštine Republike Srbije, Milorad Pupovac, predsjednik Odbora za vanjsku politiku Hrvatskoga sabora, Miodrag Vuković, predsjednik Odbora za međunarodne odnose i iseljenike Skupštine Crne Gore te članovi tog odbora Žana Filipović i Milan Knežević. Parlamentarce su u službenom posjetu Pragu pratili: Danka Savić, veleposlanica Bosne i Hercegovine u Češkoj, Vera Mavrić, veleposlanica Srbije u Češkoj, Ines Troha Brdar, veleposlanica Hrvatske u Češkoj, i Paskal Stojcheski, veleposlanik Makedonije u Češkoj, kao i tajnici vanjskopolitičkih odbora Merdžana Igllica, Dejan Milivojević, Vesna Radulović i Martina Kušnjačić.

Tijekom posjeta parlamentarna izaslanstva susrela su se s predsjednikom Odbora za vanjske poslove Zastupničkog doma Parlamenta Češke Karelom Schwarzenbergom i članovima Odbora, te potpredsjednikom Odbora za vanjske poslove, obranu i sigurnost Senata Zdenekom Brožom. Održan je i susret s ministrom vanjskih poslova Lubomirom Zaoralekom i zamjenikom ministra za europska pitanja Češke Republike Ivom Šramekom. Službeni posjet vanjskopolitičkih odbora parlamenata zemalja regije Jugoistočne Europe realiziran je kao nastavak petog sastanka članova ovih odbora parlamenata Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Makedonije i Srbije, održanom u rujnu prošle godine u Zagrebu. Tom prilikom je predloženo da se predsjednici vanjskopolitičkih odbora susretnu s istoimenim odborima Zastupničkog doma i Senata Češke Republike s ciljem razmjene informacija, a u kontekstu postojeće regionalne suradnje između vanjskopolitičkih odbora parlamenata zemalja regije JIE i suradnje zemalja članica Višegradske skupine.

Sastanak s Karelom Schwarzenbergom, predsjednikom Odbora za vanjsku politiku Zastupničkog doma, i članovima Odbora Jaroslavom Foldynom, Milanom Šarapatkom i Pavelom Plzakom

Na sastanku su potvrđeni dobri i prijateljski odnosi zemalja regije Jugoistočne Europe i Češke Republike, a razgovaralo se i o mogućnostima produbljivanja suradnje u budućnosti. Također su razmijenjena mišljenja o političkim, ekonomskim i kulturnim odnosima, kao i o drugim pitanjima od zajedničkog interesa. Miodrag Vuković, predsjednik vanjskopolitičkog odbora Skupštine Crne Gore, zahvalio se domaćinima na gostoprimstvu i organizaciji službenog posjeta parlamentarnih izaslanstava zemalja regije JIE. Izvijestio je da je inicijativa za suradnjom na razini vanjskopolitičkih odbora parlamenata zemalja regije JIE razvijena iz želje i potrebe da se olakša i pomogne zemljama regije JIE - BiH, Crnoj Gori i Srbiji - na njihovom putu k članstvom u EU. Informirao je predsjednika i članove vanjskopolitičkog odbora Zastupničkog doma Parlamenta Češke o inicijalnom sastanku održanom u Zagrebu krajem 2012. godine, na kojemu su bili predstavljeni oblici regionalne suradnje u Europi (Nordijsko vijeće, Baltička skupština i Međuparlamentarno savjetodavno vijeće Beneluxa), a u svrhu dogovora o načinu buduće suradnje vanjskopolitičkih odbora parlamenata četiri zemlje regije Jugoistočne Europe: Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske i Srbije, te Makedonije koja se kasnije pridružila suradnji. Karel Schwarzenberg osvrnuo se na suradnju unutar Višegradske skupine, koju čine Češka, Mađarska, Slovačka i Poljska, a jedan je od najuspješnijih regionalnih saveza u Europi. Također je izvijestio da su, nakon više od deset godina po pristupanju Europskoj uniji, članice skupine V4 kroz suradnju ostvarile društveni i ekonomski napredak, naglasivši kako je članstvo u EU podiglo njihovu ekonomsku moć. S druge strane, proširenje EU otvorilo je zapadnoeuropskim tvrtkama priliku za izgradnju novih ili proširenje postojećih proizvodnih kapaciteta, što ih je učinilo konkurentnijima i na unutarnjem tržištu EU i na vanjskom tržištu.

Dušanka Majkić, predsjedateljica Povjerenstva za vanjske poslove ZD PSBiH, osvrnula se na sadašnje prilike u Bosni i Hercegovini i raspoloženje vezano uz članstvo u NATO-u i Europskoj uniji, istaknuvši da je Bosna i Hercegovina simbol pogrešne i nepravovremene reakcije Unije. Naglasila je potrebnim omogućiti BiH ubrzaniji i lakši tretman na njezinom putu k EU, imajući u vidu situaciju i specifičnosti Bosne i Hercegovine.

Milorad Pupovac, predsjednik Odbora za vanjsku politiku Hrvatskoga sabora, kazao je kako je važno da se u Uniji nastavi s politikom proširenja na države jugoistoka Europe, te da Hrvatska doprinosi stvaranju inicijative za stabilizaciju područja JIE i uključenje u Europsku uniju. Također je ukazao na važnost stvaranja partnerstva u procesu proširenja i gradnje solidarnosti, te osjećaja zajedničke odgovornosti.

Aleksandra Đurović, predsjednica Odbora za vanjske poslove Narodne skupštine Republike Srbije, osvrnula se na primjer baltičke suradnje kojom je bila vođena inicijativa suradnje vanjskopolitičkih odbora parlamenata zemalja regije JIE i koja je doprinijela jačanju parlamentarnih odnosa s ciljem stabilnosti i prosperiteta regije JIE. Osvrnula se na potrebu jačanja koordinacije država regije Jugoistočne Europe unutar međunarodnih organizacija, izvijestivši sudionike o održanom šestom sastanku vanjskopolitičkih odbora parlamenata

zemalja regije JIE u Beogradu, u organizaciji Odbora za vanjske poslove Narodne skupštine Republike Srbije, na kojem su razmijenjena mišljenja o budućem obliku suradnje.

Sudionici sastanka razmijenili su mišljenja o aktualnim događanjima u Ukrajini i na Bliskom istoku. Potvrđeni su dobri i prijateljski odnosi zemalja regije Jugoistočne Europe i Češke Republike. Posebno je izražena želja za unapređenjem suradnje u budućnosti, te je naglašena važnost ekonomske suradnje.

Sastanak s Ivom Šramekom, zamjenikom ministra vanjskih poslova Češke Republike za Europu

Milorad Pupovac, predsjednik Odbora za vanjsku politiku Hrvatskog sabora, izvijestio je zamjenika ministra o suradnji vanjskopolitičkih odbora parlamenata zemalja regije JIE, istaknuvši doprinos Hrvatske u stvaranju inicijative za stabiliziranje područja JIE i njegovo uključivanje u Europsku uniju. Istaknuo je važnost rješavanja otvorenih pitanja između zemalja regije JIE, izgradnje stabilnosti u regiji, te dinamike i politike proširenja Unije. Također je naglasio da bi politika proširenja trebala biti vođena kriterijima, poput kriterija koje je imala Hrvatska i ostale države članice na putu k članstvu u EU, a ne okolnostima koje ponekad prevagnu u odnosu na kriterije, poput okolnosti tzv. imigracijske krize ili krize na Bliskom istoku. Pozdravio je stav češke vlade povodom politike proširenja na zemlje Jugoistočne Europe i zahvalio na podršci. Također je, zbog aktualnih događanja u Makedoniji, prenio isprike predsjednika vanjskopolitičkog odbora Antonia Milošoskoga koji nije mogao sudjelovati u službenom posjetu Pragu.

Ivo Šramek, zamjenik ministra vanjskih poslova Češke, suglasio se s naglašavanjem važnosti politike daljnjeg proširenja Unije na zemlje Jugoistočne Europe, pohvalivši inicijativu vanjskopolitičkih odbora parlamenata zemalja regije JIE. Izrazio je spremnost Češke za pomoć zemljama JIE dijeljenjem vlastitih iskustava stečenih u procesu pristupanja EU, dodavši kako je “Češka jedna od zemalja koje vjeruju da je stabilnost Balkana važna za stabilnost Europe i da su europske integracije jamstvo te stabilnosti”.

Naglasio je da će podrška zemljama Zapadnog Balkana biti jedan od prioriteta češkog predsjedanja Višegradskom skupinom, koje počinje 1. 7. 2015. godine. Također je najavio da će jedna od aktivnosti predsjedanja Češke biti održavanje sastanka s predstavnicima zemalja regije JIE, uz nazočnost predstavnika Hrvatske i Slovenije najesen ove godine. Češka namjerava podržati proces približavanja zemalja regije EU sudjelovanjem i u Fondu V4 za Zapadni Balkan, za koji se nadaju da će biti formiran do kraja češkog jednogodišnjeg predsjedanja V4.

Potom je zamjenik češkog ministra vanjskih poslova dodao kako Češka pomno prati događanja u zemljama JIE, iskazavši zabrinutost zbog događaja u Makedoniji. Pozdravio je napore Srbije na području normalizacije odnosa između Beograda i Prištine, te je izrazio nadu u skorašnje otvaranje prvog poglavlja u pregovorima sa Srbijom. Što se tiče Crne Gore, pohvalio je dosadašnji napredak, naglasivši važnost u daljnjem ispunjavanju kriterija i očekivanjima Unije.

Miodrag Vuković, predsjednik Odbora za međunarodne odnose i iseljenike Skupštine Crne Gore, zahvalio se na podršci i doprinosu Češke, izvijestivši kako je Crna Gora otvorila šesnaest pregovaračkih poglavlja te se nada da će u skorije vrijeme otvoriti i preostala. Također je naglasio da je Crna Gora svjesna obveza prema članstvu u EU i da s njihove strane rade na ispunjenu svih uvjeta.

U svome obraćanju Šramek je posebno izrazio zadovoljstvo napretkom postignutim u Bosni i Hercegovini nakon uspostave vlasti, te da su “veoma sretni što je otklonjena zadnja prepreka za stupanje na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u BiH”. Češka strana, kako je kazao, očekuje da će BiH ispuniti plan reformi na koji se obvezala.

Sastanak sa Zdenekom Brožom, potpredsjednikom Odbora za vanjsku politiku, sigurnost i obranu Senata, i članovima Odbora

Zdenek Brož, potpredsjednik Odbora za vanjsku politiku, sigurnost i odbranu Senata, detaljnije je informirao predsjednike i članove vanjskopolitičkih odbora parlamenata zemalja regije JiE o suradnji država Višegradske skupine, koja je oformljena na sastanku državnika Čehoslovačke, Mađarske i Poljske 1991. godine kako bi se premostile prepreke iz prošlosti i barijere unutar regije. Izvijestio je da na sastancima predstavnici zemalja V4 dogovaraju zajedničku komunikaciju o temama koje donosi članstvo u Europskoj uniji. Također je izvijestio o modelu zajedničkog financiranja putem Fonda Višegradske skupine. Svrha je njegovanje i promicanje razvoja suradnje među zemljama članicama Višegradske skupine s drugim zemljama, s državama nečlanicama EU iz istočne Europe, Zapadnog Balkana i južnog Kavkaza. V4 podržava zajedničke kulturne, znanstvene i obrazovne projekte, razmjene mladih, prekogranične projekte, turističku promidžbu te razne individualne programe mobilnosti, naglasivši da Odbor čiji je član svake godine organizira i studentsku konferenciju o Balkanu. U razgovoru se osvrnuo na dobre prijateljske odnose sa zemljama regije Jugoistočne Europe, izrazivši želju za produbljivanjem parlamentarne suradnje u budućnosti. Vezano uz pristupanje zemalja JIE Uniji, istaknuo je da je proces pristupanja dugotrajan i zahtijeva strpljenje pri ispunjavanju kriterija, ali se nikako ne smije podržavati *stand by* režim kad je u pitanju proširenje.

Milorad Pupovac izvijestio je o suradnji vanjskopolitičkih odbora parlamenata zemalja regije Jugoistočne Europe, naglasivši da je cilj suradnje prevladati podjele nastale ratom i raspadom Jugoslavije. U tom kontekstu izvijestio je da Hrvatska želi pomoći susjedima na njihovu putu u eurointegracije, kao i pomoći u stvaranju sigurnosti i prosperiteta na prostoru jugoistoka Europe. Posebno je istaknuo važnost partnerstva s državama Višegradske skupine i Parlamentom i Senatom Češke Republike. Osvrnuo se na partnerstvo Hrvatske sa zemljama članicama V4 skupine unutar Europske unije, istaknuvši da bi takvo partnerstvo imalo drukčiju dimenziju koju nemaju druga partnerstva. Kritički se osvrnuo na sadašnji proces pristupanja država Jugoistočne Europe Uniji, koji je trenutačno u sjeni događaja u zemljama južnog susjedstva i Istočnog partnerstva. Naglasio je da je Hrvatskoj jedan od važnijih vanjskopolitičkih prioriteta proširenje Unije na zemlje Zapadnog Balkana.

Aleksandra Đurović ukratko je izvijestila o prioritetima predsjedanja Srbije OESS-om, koje je preuzela početkom ove godine. Ukazala je na važnost jačanja suradnje sa susjednim zemljama u svrhu postizanja mira i prosperiteta regije JIE, naglasivši da regionalnu inicijativu treba jačati tako da ona postane vlasništvo regije JIE. Također je izvijestila da je na šestom sastanku, održanom u Beogradu, vođena rasprava o jačanju suradnje zemalja regije JIE unutar međunarodnih organizacija OESS-a i Vijeća Europe, a u svibnju ove godine Bosna i Hercegovina pruzima šestomjesečno predsjedanje Vijećem Europe. Podržano je buduće održavanje zajedničkih sastanaka o zajedničkim temama na marginama zasjedanja parlamentarnih skupština međunarodnih organizacija. Glede odnosa Srbije i Češke, spomenuta je suradnja vezana uz pitanje manjina kao pozitivan primjer i podloga za produbljanje suradnje dviju zemalja u budućnosti.

Dušanka Majkić osvrnula se na trenutačni status Bosne i Hercegovine vezano uz pristupanje Europskoj uniji, govoreći o BiH kao o “zemlji koja je postigla najslabije rezultate u regiji iako je upravo u BiH međunarodna zajednica bila najprisutnija”. Naglasila je potrebu pronalaženja drugačijeg modela za BiH koji bi omogućio pristupanje pregovorima. Kazala je da tri naroda u BiH imaju potpuno različita viđenja budućnosti BiH te da, iako se iz RS-a daje podrška procesu približavanja EU, to nije slučaj s pristupanjem NATO-u i narodi BiH trebaju se izjasniti o ulasku u NATO na referendum, koji će se organizirati tim povodom. Dodala je da u BiH trenutačno djeluju dvije međunarodne organizacije - OHR i EU, te je neshvatljivo da u jednoj zemlji zakonodavne odluke donosi OHR umjesto parlamenta. Posebno se osvrnula na teroristički napad na američko veleposlanstvo (u listipadu 2011.) i napad prethodne noći na policijsku postaju u Zvorniku, naglasivši da terorizam nije samo problem BiH i regije JIE, već i cijele Europe, ukazavši na važnost poštivanja Daytonskog sporazuma.

Za vrijeme službenog posjeta predsjednici vanjskopolitičkih odbora parlamenta zemalja regije JIE održali su kraći susret s češkim ministrom vanjskih poslova Lubomirom Zaoralekom, tijekom kojega su razmijenili mišljenja o aktualnim vanjskopolitičkim događajima.

Zabilješku sastavila: Merdžana Iglica, tajnica Povjerenstva

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a